

Slovenski etnografski muzej
Moje življenje, moj svet: osebne razstave obiskovalcev

Josip Orbanic

**Živeti.
Ustvarjati. Uspeti.**

Živet. Delat. Se pones.

Josip Orbanić:
Živeti. Ustvarjati. Uspeti. / Živet. Delat. Se pones.

Publikacija: avtorska besedila Josip Orbanić, fotografije in predmeti iz zasebnega arhiva avtorja; tehnična pomoč in priprava: Janja Žagar. September 2020.

Razstava v ciklu

Moje življenje, moj svet: osebne razstave obiskovalcev.

Slovenski etnografski muzej, 24. september 2020 - december 2020.

Ekranse vsebine: Janez Doler, Brigita Rupnik, Nadja Valentinčič Furlan (SEM).

Tehnična pomoč in priprava: Janja Žagar, Silvester Lipovšek, Boštjan Marolt (SEM).

Uvod

Pred nekaj dnevi sem zaokrožil sedmo desetletje svojega življenja. Polnega in ustvarjalnega življenja, ki ga želim počastiti. A kako?

V pričakovanju jubileja sem se ozrl na svojo prehojeno pot. Iz spomina na preživeto – dobro in manj dobro – sem sklenil izluščiti tiste kraje, ljudi, dogodke in spomine, ki so me kot osebnost najbolj oblikovali. Razstavo in spremljajočo publikacijo sem zasnoval v več sklopih, zaokroženih po življenjskem sosledju ali po temah; v življenju se reči med seboj pač bolj prepletajo in dopolnjujejo. Opremil sem jih s predmeti, ki sem jih zbiral ali “iztrgal” propadu in pozabi, dodal dokumente, slike, knjige ... In vse skupaj povezal s pripovedjo. S tem sem jim dal ustrezno mesto v zgodbi mojega življenja. To ni le moja zgodba, je tudi zgodba “mojih” ljudi. Nekaterih ni več, a mislim nanje. Drugi še danes dajejo barvitost in okus mojemu vsakdanu, za kar sem jim hvaležen. Svoja besedila sem zapisal v slovenskem jeziku in ga v dobršni meri dopolnil s svojo domačo, “v zibko položeno” žminjsko govoricu. Ta še odzvanja nekje globoko v meni in tako naj tudi ostane.

Uvod

Pred nekoliko dan uvega leta san imie 70 liet. Življenje i delo je bilo dosti plodno i san to želie na neki način počastit. A kako?

Kat se je približievala ta liepa letnica, san promišlja puot ki san ga pasa. To ča san zapameti – dobro i manje dobro – san želie pokazat: kade san živie, ljudi s kemi san dala, dogajanja i spomeni. Sve to ča me je napravilo za čovika kakov san. Izložbo i brošuro san zamisli va več parti i tako zaokruži moj život i delo. Va življenje se stvari prepletajo i slažo skupa. Na izložbo san da stvari, ke san skupi i učuva, dokumienti, sliki, libri... Sve skupa je to štuorija mojega življenja. Ma to ni samo moja štuorija, nego i štuorija ljudi s kemi san dela i živie i vremena kega san proživie. Nekeh ljudi ni več ali se ih domislin. Drugi so tu i dajo lepoto mojemu životu i delu. Svien san za to zahvalan.

Sve skupa san napisa va slovensken zajike, kega najveć koristin. A nisan zabi ni na naš "žminjski govor", ki mi je bi stavljen va zikvo. Neke stvari so zapisane va tien govore, ki je i će ustat vajk va mane.

Ljubljana, 24. september 2020

Josip Orbanic

Otroštvo

Ditinstvo

Rojen sem septembra 1950 v domači hiši, v vasi Dolenji Pucići (Žminj, Istra, Hrvaška, Jugoslavija). Pripadam povojni baby-boom generaciji. Otroštva pred odhodom v

šolo leta 1957 se bolj malo spominjam. Oče Franjo je bil kretničar na železnici, mati Paulina gospodinja. Brat Milan se je rodil leta 1952, sestra Ida leta 1956, oba v puljski porodnišnici. V sosednji hiši so živeli nono Josip, nona Tonina in teta Ana. Živeli smo kot ena družina.

Rodi san se smokvenjaka 1950, doma, va sele Dolenji Pucići (Žminj, Istra, Hrvatska, Jugoslavija). Kasneje so nas zvali baby-boom generacija. Jako malo se domislin ditinstoa, dokle nisan 1957 ša va škuolo. Otac Frane je bi

skretničar na železnice, mat Paulina je bila doma. Brat Milan se je rodi 1952, a sestra Ida 1956, oba va rodilište va Pule. Va susednje kuće so bili nuono Juože, nuona Tonina i teta Ana. Živeli smo kako jena fameja.

Jaz, oče in mama - doma na vrtu, ko sem imel dve leti.
Jas, otac i mat, doma va vrte, kat san imei 2 leta.

Veliko smo hodili k sosedom Miličičem, ki niso imeli otrok in so nas imeli zelo radi. Z materjo smo hodili k maši v Žminj, z vlakom k železničarskemu zdravniku v Pulo in na obiske k sorodnikom. Menda sem bil bolehen otrok in so se bali za moje preživetje. Babica pri porodu je bila Marijana Jurkota - Žvanička iz sosedne vasi Jurkoti. Krstili so me doma še isti dan zvečer. Poklicali so duhovnika Rudolfa Zafrana iz Žminja.

Oče je kupil staro hišo od sosedu, ki se je držala hiše njegovega očeta in tam so počasi urejali bivališče. Živelimo zelo skromno, ob ognjišču, brez elektrike, vodovoda in sanitarij. Ko sem se rodil, je vladalo veliko pomanjkanje, tudi za denar se ni dalo skoraj nič dobiti. Za bone so mi kupili osnovno obleko in nekaj za mamo. Leta 1956 je umrl nono Ivan, materin oče iz Laginj. Bežno se spomnim, da je včasih prihajal k nam na vprežnem vozu z oslico.

Moja zibelka in pozneje mojih bratov in seste.
Moja zikva i kasneje mojih brati i sestre.

**V otroštvu so nas precej strašili s čarovništvom.
*Va ditinstvu so nas dosti strašili s štrigarijo.***

Osnovna šola

Osnovna šola

Osnovno šolo Vladimir Gortan v Žminju sem začel obiskovati leta 1957. V šolo sem hodil peš štiri kilometre daleč. Šola mi je dobro šla in sem vse razrede, razen enega, naredil z odličnim uspehom. Leta 1962 sem bil razglašen za najboljšega učenca in sem prejel varčevalno knjižico ter znesek 1000 dinarjev. Za 1. maj 1959 smo dobili elektriko in ta dogodek štejem za enega

največjih v svojem življenju. Leta 1965, tik pred koncem šolanja, se je rodil še brat Franko.

Osnovno škuolo san napravi va Žminje. Va škulo san hodi na nagi 4 km. Bi san odličan

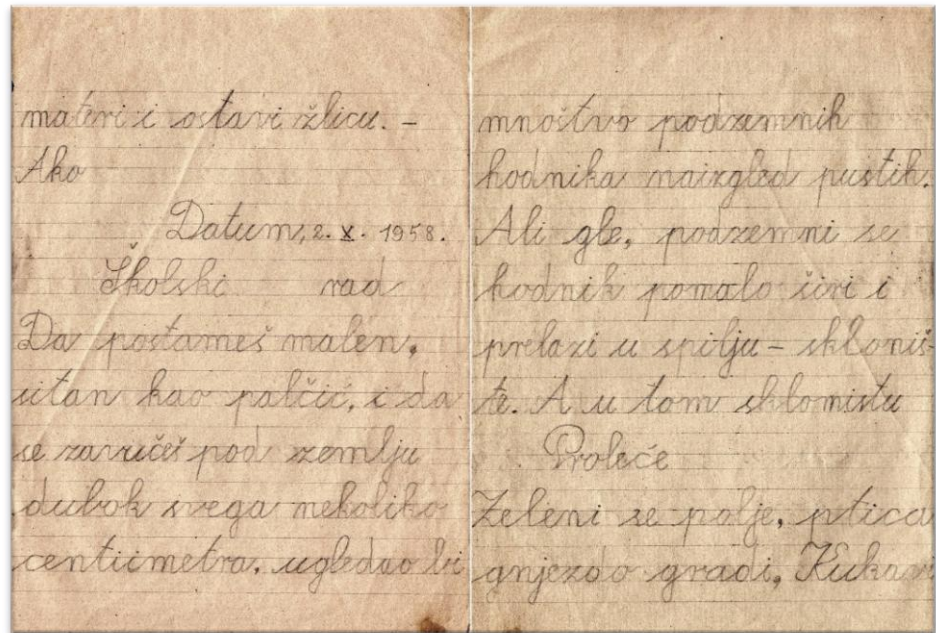
školan i dobi san pohvale i nagrado – na štedno knjižico 1000 dinari. Va to vrieme san se pričesti i bierma, leta 1959 smo dobili strujo, a leta 1965 se je rodi brat Franko.

Fotografija 1. razreda osnovne šole. Jaz sem četrti v zadnji vrsti z leve.

Slika 1. razreda osnuovne škuoli. Ja san va zadnjen riede, četrti z lieva.

Pomembnejši dogodki v tem času so bili prvo obhajilo in birma. Redno sem hodil k verouku in z mamom k maši ob nedeljah in praznikih. Oče je leta 1963 zamenjal službo – iz Svetega Petra u Šumi je bil premeščen za skladiščnika v Pazin. Ni več delal v izmenah in ponoči. Ob nedeljah in praznikih je bil prost. Spomnim se skupnih nedeljskih in prazničnih kosil. Pomemben dogodek tega obdobja se je zgodil avgusta 1960, ko sem bil poslan v otroško okrevališče

Savudrija. To je bilo moje prvo bivanje izven doma. Oče mi je pisal razglednico in dopisnico, ohranila pa se je tudi fotografija.

Moja pisava v 2. razredu – ohranjene strani iz zvezka.
Tako san pisa va 2. razrede – očuvane stranice s teki.

Elektrika, ki smo jo dobili leta 1959, me je očarala in popeljala v novi svet.
Letrika (struja), kat smo jo dobili leta 1959, me je začarala i popeljala va novi soiet.

Srednja šola

Srednja škuola

Leta 1969 sem zaključil srednjo elektrotehnično šolo v Puli. Do Kanfanarja sem potoval z vlakom in s kolesom. Večinoma sem bil odličen učenec. Leta 1968 smo šli na maturantski izlet po

Jugoslaviji.

Počitniško prakso sem opravil v Sekciji za vleko – Kurilnici Divača.

Fini san srednjo škuolo za elektrotehničara va Pule. Putova san z vlakom i bičikleton do Kanfanara. Bi san većino odličan. Leta

1968 smo bili na školsken/maturalnen izlete po Jugoslavije. Prakso san dela va Sekcije za vučo – Ložionice Divača.

Maturantski izlet leta 1968 v Dubrovniku. Klečim spredaj z leve.
Maturalni izlet leta 1968 va Dubrovnike. Klečim prvi z leve.

Kot odličen učenec sem imel pogoje za vpis v gimnazijo ali srednjo šolo. Oče je uredil štipendijo na železnici, kjer so potrebovali elektrotehniko. Vpisal sem se na Srednjo tehniško šolo v Puli, smer elektrotehnika, jaki tok. Šolo sem brez večjih težav zaključil z najvišjimi ocenami. Ob počitnicah sem opravljal počitniške prakse v Sekciji za vleko Divača (Kurilnici Divača). Tedaj sem se prvič vozil z električnim vlakom. V Pulo sem se skupaj z več sošolci vozil z vlakom, tedaj še s parno lokomotivo. Zadnje letnike smo imeli pouk popoldan, a vlak je takrat vozil le med Pulo in Kanfanarjem. S kolesom sem se zato vsak dan vozil od doma do Kanfanarja (in nazaj), kar je bilo naporno posebej pozimi. Tisto kolo znamke NSU Pretis iz Sarajeva sem ohranil do danes in ga pred leti tudi obnovil. Poseben dogodek v tem času je bil maturantski izlet po Jugoslaviji leta 1968. Ostali so lepi spomini in fotografije. Ravno tako je ostal spomin, ko smo julija leta 1969 gledali televizijski prenos spuščanja človeka na Luno.

Logaritemsko računalo, »reh'nšiber«, moj prvi računalnik.
»Šiber«, moj prvi kompjuter.

**Osnovna šola te uči tekmovanja, srednja pa konkurenčnosti.
Osnovna škuola te vadi takmičienja, srednja pa za konkurencijo.**

Študent

Študente

Najprej sem študiral za elektroinženirja na Višji železniški tehnični šoli v Ljubljani kot redni študent. Potem sem vpisal

izredni študij tehnične komercijale na Visoki ekonomsko-komercialni šoli Maribor. Magisterij in doktorat sem delal na Ekonomsko poslovni fakulteti Maribor. Vse skupaj je trajalo 30 let (1969-1998).

Najprvo san študira za elektroinženjera na Više železniške tehničke šole va Ljubljane kako redovni študent. Pokle san študira izvoaredno i upisa tehničko komercialo na Visoke ekonomsko-komercialne šole Maribor. Magisterij i doktorat san napravi na Ekonomske i poslovne fakultete Maribor. Sve to skupa je duralo 30 liet (1969–1998).

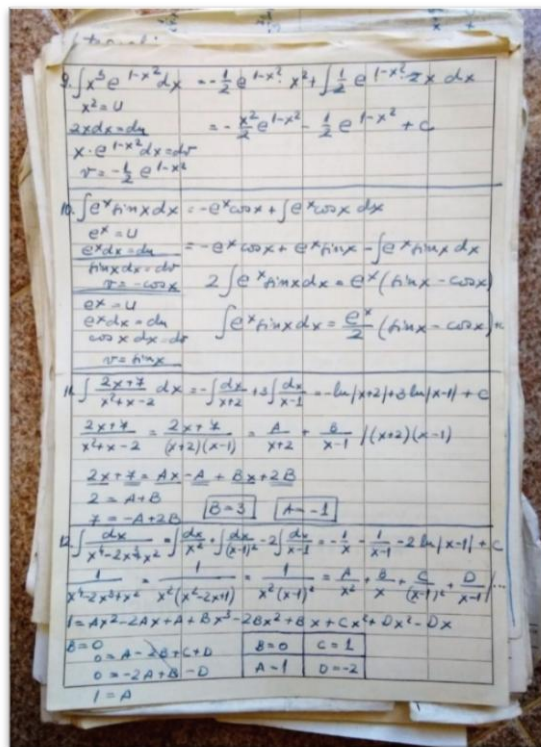
Na podelitvi doktorskih diplom v Mariboru 1999. Z leve je mentor akademik prof. dr. Danilo Požar, desno somentor prof. dr. Radovan Andrejčič.

Doktorsko diplomo san dobi va Maribore 1999. Na levo je mentor akademik prof. dr. Danilo Požar, desno komentor prof. dr. Radovan Andrejčič.

Moja družina je želela, da bi šel študirat. Prav tako tudi jaz. Na železnici so mi ponudili možnost vpisa v Višjo železniško tehnično šolo – smer elektrovleka v Ljubljani. Čeprav je bila to interna železniška šola, sem se vpisal in zaključil šolanje v dveh letih. Veliko sem se naučil o stroki – splošne strokovne in elektrotehnične predmete pa so nam predavali profesorji z različnih fakultet Univerze v Ljubljani. Za diplomu sem raziskoval vzroke okvar elektromotornih vlakov poljske proizvodnje serije 311 (Gomulk) in predlagal izboljšave. Leta 1972 sem obiskal dve tovarni v Wroclavu na Poljskem. To je bilo moje prvo potovanje v tujino. A imel sem težave s pridobivanjem potnega lista, ker še nisem imel odsluženega vojaškega roka. Isto leto sem vpisal študij na VEKŠ Maribor – smer tehnična komerciala, leta 1980 pa nadaljeval magistrski študij. Študiral sem ob delu, železnica pa mi je to omogočila in financirala.

Za diplomu sem obdeloval model industrijskih tirov, za magisterij pa sem raziskal stanje in razvoj marketinga na železnici. Iz tehničnega področja sem se tako preusmeril na gospodarsko-komercialno področje.

Doktorata nisem nameraval delati, a se mi je v 90. letih ponudila možnost za raziskovanje v okviru projekta kakovosti na železnici. Doktorsko disertacijo s področja sistemov kakovosti in logistike sem obranil leta 1998.

V okviru visokošolskega študija sem rešil »1000 integralov«. Kat san študira san rieši »miljar integrali«.

Študirati, raziskovati, biti radoveden, potrpežljiv in vztrajen. Študijati, iskat, bit kuriož, strpljivo i ne molat.

Vojak

Soldat

Vojaško obveznost v Jugoslovanski ljudski armadi (JLA) sem služil leta 1972/73 v Nišu (Srbija), več kot tisoč kilometrov od doma. Bil sem v pehoti kot avtoelektričar za cestna vozila in goseničarje. Bilo je precej zahtevno, vendar koristno. Naučil

sem se biti vojak,
biti daleč od doma,
biti discipliniran in
biti v družbi
vrstnikov iz celotne
Jugoslavije.

*Vojsko va JNA san
služi leta 1972/3 va
Niše (Srbija), več od
miljar kilometri od
doma. Bi san va*

*pješadije – avtoelektričar za kamioni, auti, tenki. Bilo je teško, a nan je
koristilo, da smo se navadili biti soldati, dugo od doma, pod
diščiplinon i z kumpanji iz ciele Jugoslaviji.*

Začetno obdobje služenja vojske v Nišu. Jaz sem spredaj, tretji z desne.
Na početke vojnega roka va Niše. Ja san napred, tretji z diesne.

Po zaključku višje šole sem se zaposlil v Sekciji za vleko Divača, toda kmalu sem moral k vojakom. Enoletni vojaški rok sem služil od avgusta 1972 v Nišu (Srbija). Potovanje z vlakom Kanfanar-Niš je trajalo skoraj 24 ur. Vozovnico sem ohranil. Bil sem v pehoti kot avtoelektričar za cestna vozila in goseničarje. Bilo je naporno, malo pa je bilo tudi domotožja. Kapitan mi je dal nalogo, da popravim električno shemo za kamion TAM 4500. Skupaj z mojstri smo ugotovili 15 napak in možnih izboljšav.

Z bodočo soprogo Marijo sva si redno dopisovala. Veliko pisem sem napisal tudi domov, sorodnikom in prijateljem.

Zapisal sem tudi nekaj zapisov v vojaški koledar 1972-73.

Januarja 1973 je umrla babica Tonina. Komaj sem dobil nekaj dni izrednega dopusta. Z avtobusom Niš-ekspresa sem šel do Ljubljane in potem z vlakom domov.

Kot vojak sem spoznal ljudi iz celotne tedanje države Jugoslavije, se naučil nekaj vojaških veščin in discipline ter samostojnega življenja v posebnih pogojih. Bila je dobra življenjska izkušnja.

Po povratku iz vojske sem se ponovno zaposlil v Sekciji za vleko Divača.

Železniška vozovnica odhoda vojakom, avtobusna vozovnica povratka in ovojnica pisma.
Buletin za vlak soldaton, za koriero nazad i bušta za pismo.

**V našem času je bilo samoumevno in tudi ponos služiti vojsko.
Va naše vrieme je bilo normalno poč soldaton a i ponesli smo se s tien.**

Poroka, družina, dom

Ženitva, fameja, stan

Poročil sem se leta 1975 z Marijo iz Kanfanarja. Najprej smo stanovali v Divači, leta 1991 smo se preselili v Ljubljano. Imava sinova Alena in Henrija. Oba sta doktorirala in habilitirala, si uredila stanovanji in ustvarila družini. Poleg stanovanja v Ljubljani smo si zgradili hišo v Kanfanarju, a jo bolj malo uporabljamo.

Uženi san se leta 1975 s Marijo iz Kanfanara. Najprvo smo bivali va Divače, a leta 1991 smo šli va Ljubljano. Imamo sini Alena i Henrija. Oba so doktorani i профеšuori, imajo svoj stan i svojo famejo. Va Kanfanare smo napravili kućo, ma jo malo rabimo.

*Družina pred hišo v Kanfanaru v 1990-ih in stolpnica v Ljubljani.
Pred našon kućon va Kanfanare va 1990-eh i blok va Ljubljane.*

Z Marijo sva se spoznala že v času, ko sem hodil v srednjo šolo. Pri njenih v Kanfanarju sem namreč puščal kolo, ko sem šel na vlak v Pulo. Poročila sva se marca 1975. Ona je delala v podjetju Jadranturist Rovinj, jaz pa sem bil v Divači. Našla je službo v Ina plin Kozina in se preselila k meni v garsonjero, ki sem jo dobil od železnice. Na poročno potovanje sva šla z letalom in vlakom, v Dubrovnik in Sarajevo. Sinova Alen in Henri sta se rodila leta 1976 in 1978 v postojnski porodnišnici. Garsonjera je tako postala premajhna in zamenjali smo jo za trisobno stanovanje v centru Divače. Železnica je tedaj dobro skrbela za stanovanja zaposlenih. V Divači smo ostali do leta 1991, ko je Alen končal osnovno šolo in nadaljeval srednjo v Ljubljani. Henri pa je moral dva razreda osnovne šole narediti v Ljubljani. Problem smo imeli z ženino zaposlitvijo, a tudi to se je postopoma rešilo. Sam sem leta 1982 odšel iz Divače v Postojno, leta 1989 pa v Ljubljano. Stanovanje v Divači smo zamenjali za ljubljansko stanovanje. Po osamosvojitvi se je ponudila možnost odkupa stanovanja. To smo tudi naredili. Zdaj imamo urejeno stanovanje v stolpnici blizu železniške postaje. Stanujemo v 16. nadstropju in imamo lep razgled na vzhod in sever.

V začetku 80. let smo v Kanfanarju začeli graditi hišo, vendar tam nismo stanovali. Uporabljamo jo le v poletnem času. Oba otroka sta se šolala in izobraževala vse do doktorata. Sta zaposlena, preselila sta se v svoji stanovanji ter ustvarila svoji družini. Ena snaha je iz Kitajske, druga iz Prekmurja. Imam tri vnuke in vnukinjo.

Kolo NSU Pretis, staro čez 50 let, s katerim sem se vozil v srednjo šolo, sem obnovil 2018.
Bičikleta NSU Pretis, staro več od 50 let, s kuon san se pelja va srednjo škuolo, san renovira 2018.

**Družina je največji življenjski dosežek.
Fameja je največ va živote.**

Železničarska kariera

Železničar

Celo delovno kariero sem prebil na slovenskih in istrskih železnicah. V Sekciji za vleko Divača (1969-82) sem opravil strokovni izpit za strojevodjo, delal sem kot tehnik, referent, vodja operative in šef sekcije oz. direktor TOZD. V ŽTO Postojna (1982-89) sem bil namestnik direktorja in sem vodil prodajo. V ŽG Ljubljana (1989-93) sem bil šef službe za raziskavo trga in prvi šef službe za potniški promet. Do upokojitve nato sem delal na Slovenskih železnicah - na področju sistemov kakovosti, ravnanja z okoljem, vodenju procesov dela ipd. Dve leti sem bil tudi vodja

projektne pisarne. V času mojega dela na železnici se je zamenjalo kar 15 generalnih direktorjev in kot vodilni delavec sem z vsemi tesno sodeloval.

Svo svoje delo san bi na slovenskih i istrianskeh železnicah. Va Sekcije za vučo Divača (1969-82) san napravi izpit za makiništa, dela san kako tehničar, referent, šef operativi, šef sekciji i direktor OOUR. Va ŽTO Postojna (1982-89) san bi namesnik direktora i vodi san prodajo. Va ŽG Ljubljana (1989-93) san bi šef službi za istraživanje tržišća i prvi šef putničkega prometa. Potle do penziji san na Slovenskeh železnicah vodi projekte kvaliteti, ekologiji, procesi dela. Dva leta san bi i šef kancelariji za projekti. Va to vrieme se je gambijalo 15 generalneh direktori i kako vodstvoeni kadar san sa svemi dobro dela.

Poslovodni kolegij Slovenskih železnic leta 1997, ko smo prejeli certifikat kakovosti ISO 9001. Jaz sem prvi z leve.

Direktorski skup Slovenskeh železnic leta 1997, kat smo dobili čertifikat kvaliteti ISO 9001. Ja san prve z levega.

Celotno delovno dobo, 40 let in en dan, sem bil (in ostal) železničar. Na trgu dela sem bil 43 let (1969-2012). Začel sem kot praktikant 1966 v Kurilnici Divača. Tam sem ostal do leta 1982 in opravljal dela tehnika, referenta, inženirja, vodje tehnične operative, šefa sekcije in direktorja TOZD. Voditi kolektiv 300 in več ljudi, imeti 25 let in biti skoraj najmlajši med njimi je res zanimivo. Priznam, da nisem imel izkušenj, vendar se je dobro izšlo.

Študij tehnične komercialne mi je omogočil preusmeritev na prodajno področje. V obdobju 1982-89 sem bil pomočnik direktorja ŽTO Postojna za prodajo in njegov namestnik. Povsem novo področje, vendar sem se hitro ujel. Čudovite izkušnje z gospodarstvom Notranjske, Primorja, Istre in Kvarnerja. To je bil čas, ko je bila železnica še precej prisotna v gospodarstvu. Posebej je bilo plodno moje sodelovanje z Luko Koper in špediterji.

Magisterij mi je odprl možnost dela na področju marketinga. Leta 1989 sem delal v tedanjem ŽG Ljubljana kot šef službe za raziskavo trga, potem kot šef službe za potniški promet. Pomembno vlogo sem imel tudi pri organizaciji Slovenskih železnic v času osamosvajanja in po osamosvojitvi leta 1991. Leta 1993 sem prevzel vodenje Projekta kakovosti in do upokojitve sem se ukvarjal z uvajanjem / izvajanjem sistema vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem, prenavo procesov dela, upravljanjem varnosti in odličnosti, managementom projektov. Bil sem del vodstvene ekipe in sem plodno sodeloval z vsemi petnajstimi direktorji v obdobju 1975-2010.

Malo me je prizadelo, da sem bil zadnjih dvajset mesecev na Zavodu za zaposlovanje. A sem se sprijaznil, da se vse ne izide po pričakovanjih.

Žepno železničarsko ura sem prejel za 30 let dela pri železnici.
Žepno železničarsko ura san dobi za 30 liet dela na železnice.

*Železnica je svoj svet, v katerem sem se in se še dobro počutim.
Železnica je svoj sviet, va kien san se i se još danas dobro najden.*

Akademski kariera

Profesur

Čeprav nisem nameraval delati doktorata, se je ponudila priložnost raziskovanja in v drugi polovici 90. let sem doktoriral na UM EPF Maribor. To mi je omogočilo, da sem pozneje opravil habilitacijo za docenta. Deset let sem predaval na UM Fakulteti za logistiko v Celju.

Nisan misli delat doktorata, ma se mi je pokazala prilika i va druge polovice 1990-eh san doktorira na EPF Maribor. Pokle san napravi habilitacijo za docenta i predava desetak liet na UM Fakultete za logistiko Celje.

Akademski zbor UM Fakultete za logistiko Celje/Krško 2010. Jaz sem v zadnji vrsti v sredini.
Akademski zbor UM Fakulteti za logistiko Celje/Krško. Ja san va zadnjen riede va sredine.

O d leta 1993, ko smo na Slovenskih železnicah začeli uvajati sistem vodenja kakovosti po mednarodnih standardih, se mi je ponudila možnost raziskovanja na področju sistemov kakovosti in logistike. Postopoma sem napredoval in se ob podpori mentorjev in delodajalca odločil za doktorat. Nekaj časa sem sodeloval tudi z UM Fakulteto za organizacijske vede iz Kranja in svetoval podjetjem. Doktoriral sem leta 1998 s temo Sistem kakovosti v logistični gospodarski družbi, s posebnim ozirom na železniški promet na UM EPF v Mariboru. Na prošnjo UM Fakultete za gradbeništvo Maribor sem opravil habilitacijo za docenta. Tedaj se je ustanavljala Fakulteta za logistiko Celje/Krško, kjer sem aktivno sodeloval. Med letoma 2005 in 2016 sem predaval Logistično tehnologijo na univerzitetni stopnji in dva predmeta (Management kakovosti in Logistične manipulacije) na magistrski stopnji. Zaključil sem leta 2015/16 s predavanji v Novem Sadu. Za vse predmete sem pripravil učne načrte, učna gradiva in vaje, pozneje še elektronsko učilnico. Imel sem zelo dobro izkušnjo poučevanja več kot tisoč študentov. Pri tem so mi močno pomagale delovne izkušnje v gospodarstvu.

Znanstvena monografija, ki zaokroža moj poklicni in znanstveni opus.
Libar, ki zaokruži mojo kariero.

**Učiti, izobraževati, raziskovati – kaj je boljše od tega?
Vadit se, vadit drugi i bit inžinjoš – ča je boljše od tega?**

Upokojenec

Penzionier

Aktivno delo na železnici sem zaključil konec 2010, upokojil sem se avgusta 2012. Prehod v upokojitev je velika življenjska sprememba in sem jo uspešno rešil. Še nekaj let sem predaval na fakulteti, napisal sem nekaj knjig. Hodim na kongrese, konference in sejme, pišem članke za časopise, se gibljem »10.000+ korakov dnevno«, pomagam družini in vnukom,

družim se s prijatelji in sorodniki, potujem, zbiram knjige in razglednice... Nekaj več dela je z ohranjanjem zdravja, a s potrpljenjem gre lažje.

Fini san delat na železnice kraj 2010, a va penžion san ša angošta 2012. To je velik kambiamento, ma san ga dosti dobro pasa. Još par lit san

predava na fakultete, pisa san libri i za novine, hodin na kongreše i samlje, giban se »10.000+ miljari korki na dan«, pomoren fameje i nukon, družin se s prieteli i rodbinon, putujen, skupljan stari libri i kartulini ... Malo več je trieba škrbet za zdravlje, a ku znaš potrpet, je laglje.

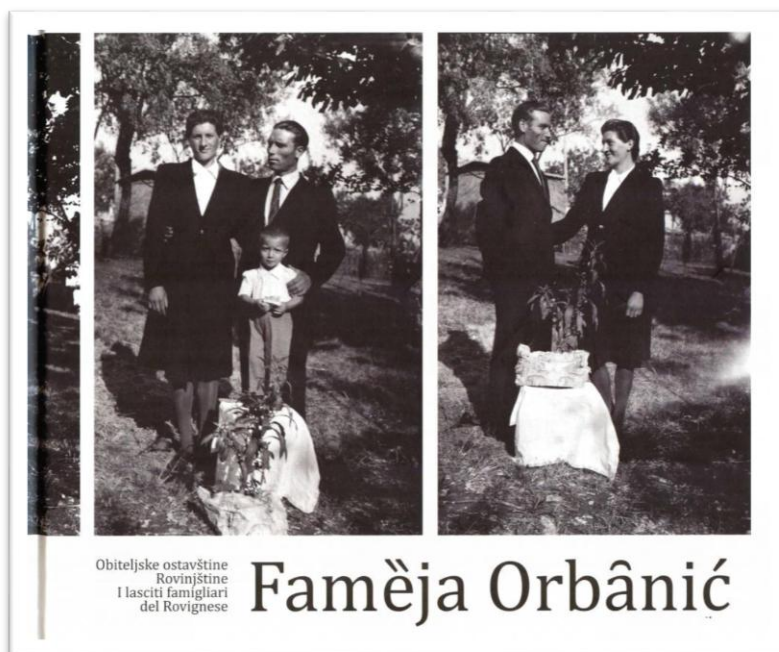
Pri enem največjem železnem železniškem mostu na svetu – Fort Rail Bridge, Edinburgh, Škotska, 2015.

Pred jenen največeh želiezneh železniških mosti na sviete - Fort Rail Bridge, Edinburgh, Škotska, 2015.

Uradno sem se upokojil 15. avgusta 2012. Dejansko pa sem zaključil delo na železnici konec 2010. Vmesni čas sem bil na Zavodu za zaposlovanje. Ta čas mi je pomagal, da sem se postopoma privadil biti brez vsakodnevne službe. Nekaj obveznosti sem imel še na fakulteti, lotil pa sem se pisanja monografije o elektrovleki, ki je izšla leta 2013. Za zaključek sem organiziral poslovitev od širšega kroga sodelavcev. Tedaj sem tudi slikovito predstavil svojo delovno kariero. V tem času so se začeli rojevati vnuki.

Biti upokojenec je lepa stvar in vsak si to zasluži. Moraš pa biti relativno zdrav, aktiven in tudi materialno preskrbljen.

Kaj delam kot upokojenec? Vsakodnevno hodim 10.000 korakov in več, pišem knjige in članke, berem, potujem, fotografiram, družim se s prijatelji in sorodniki, pomagam vzgajati vnuke, zbiram razglednice in starejše knjige, aktiven sem v več društvih in združenjih, spremljam logistično sceno, hodim na strokovne sejme, kongrese, konference, simpozije, srečanja, koncerte, gledam filme, aktiven sem na družabnih omrežjih, poleti urejam hišo in okolico ter hodim na morje v Rovinj ... Zdravje in družinska harmonija so najpomembnejši, na tem je treba stalno delati in biti potrpežljiv in ne prezahteven.

Družinska monografija, izšla leta 2015.
Libar Fameja Orbanić je ša na videlo 2015.

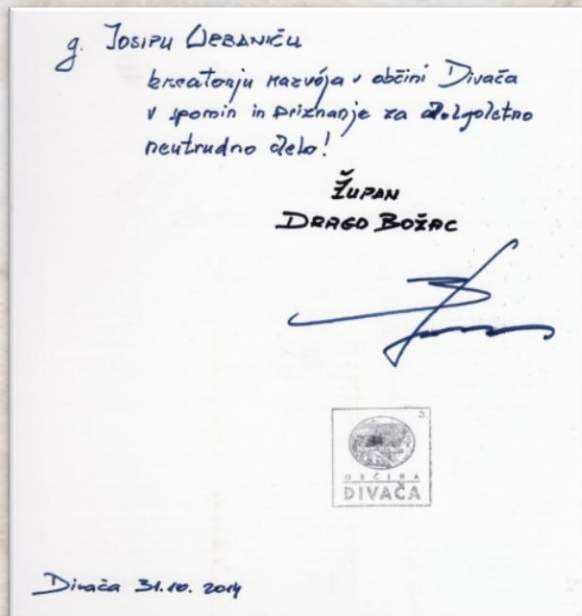
*Vesel sem da sem dočakal upokojitev in upam, da bom še malo.
To želim tudi vsem drugim.
Drago mi je da san dočeka penzion i šperan se još malo. To želin i svin drugen.*

Družbeno udejstvovanje

Bit društven

Človek ne more skrbeti samo zase, biti mora aktiven v družbi. To mi je uspevalo že od osnovne šole, ko sem bil med ustanovitelji šolske zadruge. Vseskozi sem bil član različnih društev in združenj, pomagal sem sodelavcem, prijateljem,

sorodnikom ... Veliko sem delal prostovoljno. A tudi drugi so meni pomagali. Dobil sem priznanja, zahvale in pohvale.

Človek ne more skrbeti samo zase, mora pomoč i drugen. To mi je dosti dobro šlo. Več va osnovne škuole san bi med prvemi ki smo delali va školske zadruge. Cielo vrieme san bi va razneh društev i pomoga prietelon, kumpanjon, rodu ... Dela san dosti dobrovoljno. A i drugi so mane pomogli. Dobi san priznanja, zahvali i pohvali.

Razveselil sem se umetniške mape s posvetilom, ki mi jo je po mnogih letih v Ljubljani izročil divaški župan.

Razveseli san se umjetničke mapi s posvećenjem, ki mi jo je pokle čuda liet ot kat smo va Ljubljane, da načelnik Divači.

Že od otroštva sem bil družbeno aktiven, prostovoljno sem delal in pomagal drugim. Tako sem bil v osnovni šoli med ustanovitelji šolske zadruge. Pridelovali smo zelenjavo za šolsko kuhinjo. Pomagal sem na »rabortah«, ko so vaščani popravljali poti, čistili lokve ipd. Tudi krvodajalec sem bil, čeprav samo nekajkrat. Moj največji prispevek je bil v Občini Sežana in Krajevne skupnosti Divača. Opravljal sem številne funkcije in prispeval prek pet tisoč ur prostovoljnega dela. Napredek je bil tedaj zelo opazen. Bil sem član različnih političnih in družbenih organizacij. Aktiven sem bil v civilni zaščiti, ljudski obrambi in samozaščiti. Na strokovnem področju sem deloval v okviru GZS Slovenije, Skupščine in drugih organov JŽ, združenj za kakovost, poslovno odličnost, logistiko, ljubiteljev železnice, turizma, čezmejnega sodelovanja itd. Dobrodelno prispevam ob različnih nesrečah in stiskah ljudi. Vsako leto nakažem nekaj denarja rdečemu križu, za pomoč mladim in otrokom, društvom, ki delajo v javno korist ipd. Tudi na ulici dostikrat kaj dam brezdomcem. Mnogim sem pomagal pri učenju in študiju, pri gradnji hiš in drugih delih. Menim, da je življenje še boljše, če človek lahko da drugim in sam poskrbi zase. Človek sam težko uspe, imeti mora prijatelje, sodelavce, angele varuhe. Veseli me, ko me ljudje pozdravijo, se spomnijo skupnih akcij in uspehov, ko me povabijo na kakšno obletnico in prireditve. Prejel sem nekaj pohval, zahval in priznanj.

Simboli mojega družbenega udejstvovanja.
Simboli mojega društvenega dela.

Tehnični napredek

Tehnički napredak

Rodil sem se v času brez elektrike, strojev in v času tradicionalnega, za današnje pojme starinskega življenja. V času svojega življenja sem doživel neverjetne spremembe, med katere kot največje štejem elektriko, telefonijo, motorna vozila, računalnike, digitalni svet ipd. Vse to je vplivalo tudi na naš družbeni razvoj. Zelo mi je žal, da je s tem prišlo do velikega onesnaževanja okolja in podnebnih sprememb.

Rodi san se prez letriki, makin i kat se je živelo na starinski-tradicionalni način. Doživie san stvari, ki se niso mogle ni zamislit. Največ je moje življenja gambijala letrika, telefon, motori, kompjuteri, digitalni sviet ipd. Sve to nas je gambijalo - kako ljudi i kako društvo. Jako mi je žal, da je zaradi tega prišlo da velikega uništenja prirodi i da se je klima gambijala.

Elektrika, zlasti električna razsvetljava, je prinesla največjo spremembo v mojem življenju. Letrika (struja), a posebno električno svetlo, je bila največi gambijamento mojega življenja.

Doživel sem neverjeten tehnično-tehnološki in družbeni napredek. Ko sem se rodil, je še kraljeval parni stroj. Edini stroj, ki smo ga poznali, je bil dinamo na kolesu. Prelom je prišel 1. maja 1959, ko smo v naši in sosednjih vaseh dobili elektriko. Svetilka, električni kuhalnik in radio so bile velikanske pridobitve. Potem je šlo hitreje – pralni stroj, hladilnik, televizija, moped, avtomobil, telefon ... Zelo sem se razveselil prvega električnega brivnika Braun konec 70. let. Z električnim vlakom sem se prvič vozil leta 1966, z dizel vlakom 1969.

Drugi prelomni dogodek je bil 21. julija 1969, ko smo preko televizije gledali spuščanje človeka na Luno. Z letalom sem se vozil prvič leta 1975 na poročno potovanje v Dubrovnik. Na istem potovanju sem se prvič vozil po ozkotirni progi Dubrovnik-Čapljina. Istega leta smo kupili prvi avtomobil znamke Simca, v garsonijero sem dobil službeni telefon. Tedaj smo začeli uporabljati tudi prvi elektronski kalkulator Digitron Buje. Otrokoma smo kupili prvi računalnik Comodore 64 leta 1984. Osebne računalnike v službi smo začeli uporabljati konec 80. let, prvi službeni prenosnik sem dobil leta 1998. Tedaj smo v službi nabavili tudi prvi diaproyektor. Prvi mobilni telefon sem kupil leta 2000, pametni telefon in tablični računalnik leta 2014.

Leto 2018 je bilo prav tako polno novotarij. Kupil sem prvi avto brez ročne zavore, brez ključa za zagon motorja, brez rezervne gume in s senzorji za vzvratno vožnjo in tempomatom. Istega leta sem se v BTC poskusno vozil z avtonomnim vozilom brez voznika. Začel sem uporabljati slušni aparat. Pojmi, ki so nas spremljali so bili: modernizacija, elektrifikacija, industrializacija, mehanizacija, motorizacija, komercializacija, reorganizacija, informatizacija, demokratizacija, transformacija, digitalizacija, robotizacija ...

Tehnični napredek – od žarnice do pametnega telefona.
Tehnički napredak – od lampadine do pametnega telefona.

Objavljene knjige in drugo

Objavljeni libri i drugo

Ni lepšega kot napisati in izdati svojo knjigo. Mojih je izšlo deset, zraven pa še veliko člankov in drugih publicističnih stvaritev. Imam srečo, da sem se tega lotil in da so me pri tem

podprli kvalificirani ljudje in institucije.

Ni lepčega nego napisat i objaviti libar. Mane je šlo na svetlo deset libri i čuda drugeh stvari.

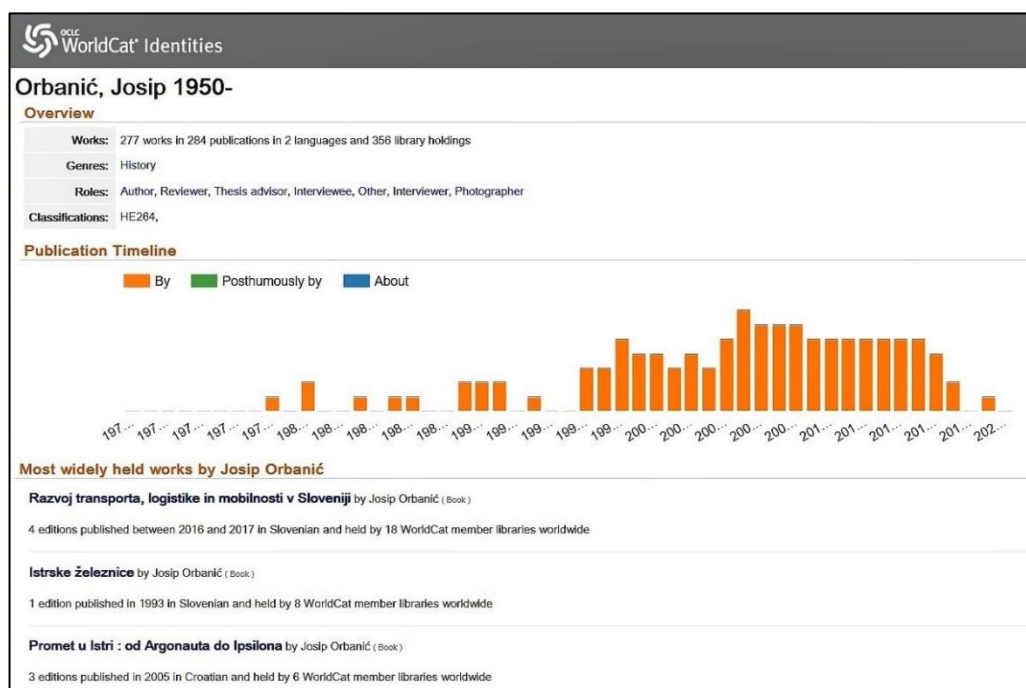
Imam srečo, da se s tien bavim i da so mi i drugi pomogli.

Nekaj mojih knjig in zbornikov.
Neki od mojih libri i zborniki.

V moji mladosti smo pisali le ročno. Tipkarski stroji so obstajali, vendar so jih uporabljale v glavnem strojepiske in vse je šlo počasi in z napakami. Sam sem dosti zapisoval v šoli, na predavanjih, pisali smo pisma, razglednice ... V službi so mi pomagale strojepiske. Članke za Novo progo sem začel pisati sredi 1980. Prve strokovne članke je objavila revija *Železničar*. Ponosen in hvaležen sem tudi za novinarsko delo in 20-letno sodelovanje z revijo *Transport & logistika* ter Slovenskim logističnim združenjem.

Vse se je spremenilo, ko smo začeli uporabljati računalnike in elektronsko pošto konec 90. let. Ko se sedaj ozrem nazaj, ne morem verjeti, kako veliko sem napisal in kako veliko je bilo objavljeno. Večina pomembnejših zadev v obdobju 1978-2020 je objavljena v bibliografiji COBISS (324 del), mnogih enot pa tam ni. Najbolj sem ponosen na knjige in monografije - teh je deset, tri so nastale v soavtorstvu. Pa na učbenike. Za habilitacijo štejejo izvirni znanstveni članki v svetovnih revijah, ti so trije. V Nacionalnem portalu odprte znanosti imam osem del.

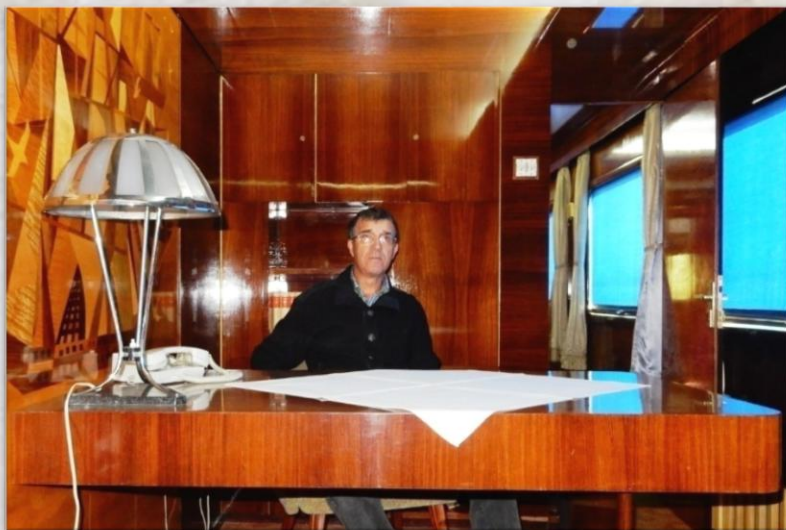

Moja pomembnejša dela 1978-2020 v svetovnem katalogu WorldCat Identities.
Moja važneja dela 1978-2020 va svijetsken kataloge WorldCat Identities.

Potovanja, zbirateljstvo, fotografiranje

Putovanja, skupljanje, slikanje

Veliko sem potoval – službeno in zasebno. Potovanja so pomembna za razvoj posameznika. Tudi letujem redno, prej z družino v železniških letoviščih, sedaj pa v Kanfanarju /

Rovinju. Moje ljubiteljske dejavnosti oz. hobiji so raznovrstni, izpostavljam zbiranje starih knjig in razglednic ter fotografiranje.

Dosti san putova – va službe i privatno.

Putovanja so važna za človeka. Letujem svako leto. Prvo smo hodili va železnička letovaličišća, a sad va Kanfanar / Rovinj. Za rasonodo se bavim s čuda stvari, a na prvo mesto bih stavi skupljanje starih libri i kartulin, a dosti i slikan s aparaton.

V salonu Titovega Modrega vlaka, za predsedniško mizo, 2016.

Va Titoven salone na Plaven vlake, za predsednikoven stolon, 2016.

Potovanja bogatijo človeka. Vidiš »druge kraje in druge običaje«, kot pravijo. Prepotoval sem skoraj celotno bivšo državo Jugoslavijo. Največ smo potovali v Beograd in Zagreb. Bil sem v večini evropskih držav, razen v državah Skandinavije in Baltika in v Črnomoških državah. Velikokrat smo bili v Italiji, Avstriji in Nemčiji. Obiskal sem tudi Moskvo in Sankt Peterburg, Turčijo, Izrael, Jordanijo, Palestino in Kanado. Družinski člani so potovali po Kitajski, Severni in Južni Ameriki, tako da so mi posredovali tudi ta pogled. Potoval sem sam, z ženo in otroci, z agencijami, parkrat pa sem bil tudi z romarji. S potovanj prineseš spomine, spominke in nova spoznanja.

Dopustujem ob morju. Prej smo z otroci hodili v železniška letovišča, potem smo hodili pretežno po Istri, ker od tam izviram in ker imam tam hišo.

Rad se ukvarjam z zbirateljstvom in fotografiranjem. Imam raznovrstne zbirke, največ pa knjig. Fakulteti za logistiko sem podaril čez 500 strokovnih knjig, Železniškemu muzeju zbirko vozniških redov. V zadnjem času zbiram razglednice. To je zelo zanimivo, vendar tudi finančno zahtevno. Nekateri to imenujejo naložba, vendar jaz zaenkrat samo kupujem.

Tudi moj oče se je ukvarjal s fotografijo in je prinesel zelo vreden album fotografij iz vojne in ujetništva v Libiji in Egiptu 1940-1946. Tudi bratje so fotografirali in jaz nadaljujem družinsko tradicijo. Sedaj, ko so na voljo digitalni aparati, je to bolj enostavno, vendar tudi drago.

Od leta 2004 vsako leto izdelam družinsko fotorevijo z izborom fotografij družinskih članov in dogodkov. Izdelal pa sem tudi več fotoknjig.

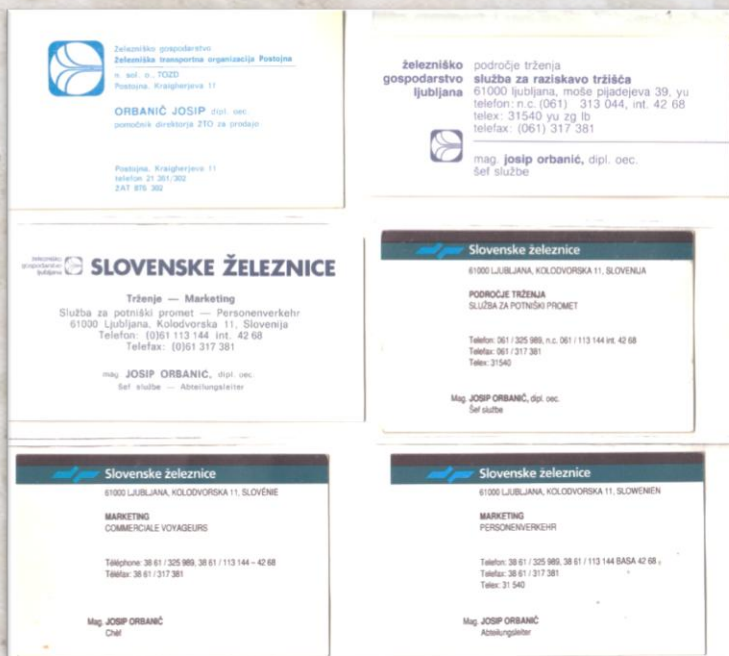

Od leta 2004 naredim Fotorevijo Orbanic – letno družinsko fotokroniko.
Od leta 2004 delam Fotorevijo Orbanic – letno fotokroniko naše fameji.

Osebna dokumentacija

Dokumenti o samem sebi

Dokumentiranje samega sebe je pomembno. Meni je uspelo precej ohraniti in tudi digitalizirati.

Dokumentiranje samega sebe je važna stvar. Dosti tega san očuva i digitalizira.

Nekaj posetnic delovnih mest, ki sem jih opravljaj.
Neke od mojih vizitk za dela, ki san ih obavlja.

Za zaključek se oziram še na osebno dokumentacijo. Le ta spremlja vsakega od nas, a samo zbrana, shranjena in urejena pomeni pravo bogastvo. Meni je to delno uspelo, vendar se moram še bolj truditi. Hranim zbirko spričeval, diplom, šolske in študijske dokumentacije, zbirko šolskih, študijskih in službenih fotografij, zbirko osebnih izkaznic, potnih listov, raznih drugih izkaznic, vizitk, legitimacij, železniških izkaznic in vozovnic, razglednic, družinskih fotografij itd. Ko smo pisali družinsko monografijo, smo ugotovili, da imamo kar precej ohranjenega za tri generacije. Ohranjeno je v materialni obliki, nekaj je tudi digitalizirano.

Moje železniške vozovnice in dovolilnice.
Moje železniške vozne karti i propusnice.

Kdo sem v času pandemije koronavirusa?

Ki san va vreme pandemije koronavirusa?

Doživel sem pandemijo koronavirusa COVID-19. Prvo polletje

2020 je bilo popolnoma v znaku te bolezenske okužbe. Kako bo naprej, bomo videli. Kaže pa, da se je svet znatno spremenil.

Doživie san pandemijo koronavirusa COVID-19. Prvega pol leta 2020 smo se s tien jako bavili. Kako bo

napred, čemo videt. A zgleda, da se je sviet jako gambija.

Čas koronavirusa je zaznamovan z nošenjem mask, pogostim umivanjem rok, dezinfekcijo in vzdrževanjem socialne razdalje 6 čevljev (dva metra).

Vrieme koronavirusa smo nosili masko, gusto prali ruoki i dižinfetirali a muorali smo se držat jedan od drugega 6 stop (dva metra).

V prvem poletju 2020 smo vsi skupaj doživeli nekaj, kar nas je povsem presenetilo, prizadelo in spremenilo. Koronavirus COVID-19 se je najprej začel na Kitajskem in potem naglo razširil po celotnem svetu. Pri nas smo ga močneje začutili marca in aprila. Sprejeti so bili strogi ukrepi, ob katerih se je svet skoraj ustavil. V angleščini so to imenovali lockdown (zaprtje).

Od bližnjih držav je bilo najtežje v Italiji. Slovenija in druge sosednje države niso utrpeli hujših zdravstvenih posledic, bodo pa zelo velike ekonomske in socialne posledice. Na povabilo Slovenskega etnografskega muzeja sem napisal prispevek z naslovom Kdo sem v času pandemije? Začetna razmišljanja in doživetja koronavirusa. Opisal sem sebe in svojo družino ter okolico v času zaznavanja te okužbe, v času sprejemanja in izvajanja ukrepov ter začetnega sproščanja. V tem času naša družina in tudi znanci niso zboleli. Ker okužbe še ni konec, ne vemo, kako bo naprej. Vsekakor je to močna izkušnja, ki nas bo trajno zaznamovala.

Moje prve maske, rokavica in dezinfekcija.
Moje prve maski, rukovice i dižifetant.

